

enem tudi, da se vlada izjavi za takozvani odpo- vedni mir, to je za mir brez zemeljskih pridobi- tev in brez odškodnin. Dosedaj se politični polo- žaj v Nemčiji še ni razjasnil. Če ostane zveza centroma s socialisti in liberalci trdna, bo zmaga- la in s tem bo odstranjena vodilna ovira na poti do miru.

Kitajska je bila zopet in sicer le malo časa cesarstvo. Cesar Hum-Tung se je moral te dni odpovedati prestolu, ker se je večina države dvignila proti njemu in je zahtevala ljudovlado. Cesarju sovražna armada je zasedla glavno mesto Peking. Sedaj je Kitajska zopet ljudovlada.

Na bojiščih

Od 2. do 6. julija je bil na ruski fronti od- mor. Dne 6. julija pa se je bitka razvnela do skraj- ne sile. Ruska armada se je navalila z ogromno silo — do 400.000 mož — na naše postojan- ke južno od Dnjestra, t. j. pri mestu Stanislav. Se- verozahodno od Stanislava je od 6. do 8. julija divjala silna bitka. Rusom, ki so bili v ogromni premoči, se je posrečilo, da so ob železnici, ki vodi iz Stanislava v mesto Kaluš, prodrli v širini 15 km 12 km naprej. Naši so si poiskali ugodnejše postojanke onstran reke Lukve (ki se pri Haliču izliva v Dnjestr). Naše črte Rusi niso mogli pre- biti, ker so jim junaške hrvaške čete se pravočas- no zastavile pot. Rusi so imeli ogromne izgube. V našem ognju so bile, kakor pravi poročilo iz vojno-tiskovnega stana, uničene štiri ruske divi- je. Bitka se še nadaljuje. Boj se je raztegnil tudi na ozemlje južno od Stanislava, kjer skušajo Rusi pri prelazu Jablonica udreti na Ogrsko. Hudi boji so bili tudi v južnem kotu Bukovine, kjer pa so naši Ruse pri Kirlibabi potisnili nekoliko nazaj. Vzhodno od Lvova, t. j. med mestom Brzezany in Zborov, se sicer boji nadaljuje, a položaj se ni spremenil.

Na rumunskem bojišču so se armade za- čele živahneje gibati. Od izliva Sereta v Donavo do moldavskega gorovja je otvorila sovražna ar- tilerija močan artilerijski ogenj. V moldavskem go- rovju spopadi infanterije.

Na italijanski fronti nič posebnega. Tu- di na drugih bojiščih nobenih spre- memb.

Tedenske novice.

Mirovno romanje na Velehrad. K svetovnozna- nemu svetišču Velehrad na Moravskem je na praz- nik sv. Cirila in Metoda poromalo nad 30.000 ver- nih Čehov iz Moravskega in Češkega, da izprosijo od Boga skorajšnji in tolažajljivi mir. Katoliško- narodni poslanci Stojan, Šramek, Šamalik, Volou- šek in Navratil so v svojih nagovorih na vernike povdarjali, kako vneto se naš sv. Oče Benedikt XV. in cesar Karel I. trudita za mir. Cesarju se je poslala udanostna brzajavka, v kateri se mu iz- raža zahvala za njegovo mirovno stremljenje in se ga prosi, naj deluje na to, da se doseže za na- šo domovino čimprej ljubi mir.

Duhovniška vest. Župnijo Zavrč dobi vlč. g. Anton Podvinski, župnik na Remšniku.

Duhovniški zaslužni križec II. razreda na belo- rdečem traku je dobil vlč. g. Peter Štefan, profe- sor I. razreda na vojaški višji realki v Mariboru. Čestitamo!

Odlikovan slovenski vojni kurat. Duhovniški zaslužni križec 2. vrste na belo-rdečem traku z meči je dobil vojni kurat 26. strel. p. Ivan Bogovič pri prost. strel. bat. Maribor st. IV. Čestitamo!

Kurat v mariborski kaznilnici. Vodja pravo- sodnega ministrstva je prestavil kurata moške kaz- nilnice v Gradiški g. Franca Tomsig (začasno v Gradcu) v moško kaznilnico v Maribor.

Čehoslovanska brigada pri Zborovu. Češka Zveza avstrijskega državnega zbora je dobila dne 6. julija od uradne strani poročilo, da čehoslo- vanska brigada, o kateri so izza bitke pri Zboro- vu, dne 1. julija nemški listi toliko in s takim za- bavljajem in zgražanjem poročali, ni sestavljena iz Čehov, ki so se prej vojskovali na avstrijski strani, pa potem prešli k sovražniku ali pa so v ruskem vjetništvu, marveč iz Čehov in Slovakov, kateri so že pred vojsko stalno prebivali v Rusiji in so si tam pridobili rusko državljanstvo.

Pomiloščenja. Po cesarjevi milosti je bilo zad- nji teden izpuščenih iz ječ več tisoč političnih

kaznjencev vseh avstrijskih narodnosti. Med iz- puščenimi je tudi slovenski poslanec Grafenauer, kateri je dospel dne 6. julija v državni zbor, kjer so ga slovanski poslanci prav pristržno sprejeli. Sedaj je tudi prišlo na dan, zakaj je bil Grafen- auer obsojen. Nek krčmar je trdil, da je Grafen- auer nekega dne izjavil, da je Rusija velika dr- žava in da ima več zita kot mi. Neko žensko, ki je hotela plačati sv. mašo za padlim bratom, je tolažil s tem, da ji je rekel: Matevž (brat) ni mrtev, bil je razborit človek, sam je šel na ono stran in bi bil neumen, če bi zopet semkaj prišel, tam je boljši nego tukaj zemlja in dol. Grafen- auerju se je tudi očitalo, da je rekel, da ni nič hudega, ako je kako dekle preprijazno z Rusom. Celo nemški listi se čudijo, kako ga je moglo vo- jaško sodišče radi takih besed obsoditi na pet let ječe. Tudi vsi drugi zaprti poslanci so že, oziro- ma bodo izpuščeni. Med pomiloščenimi je tudi veliko število Nemcev. Radi tega je čudno, kako so mogli nemški nacionalci radi pomiloščenja Slo- vanov zagnati tak krik in vik. V svojem zagri- zenem sovraštvu proti Slovanom bi ti ljudje naj- brže radi videli, da bi se nemške obsojence izpu- stilo, Slovanov pa še več vtaknilo v ječe. Saj je eden izmed nemških radikalcev v državnem zboru zaklical: »Še premalo je bilo obešenih.« »Štajerc« je istega mišljenja ter je Grafenauerja kar prište- val med veleizdajalce ter mu je že okoli vratu metal vešalsko vrv. Sedaj se je pa povspel ne- koliko nad vislice ter je o priliki pomiloščenja za- pisal velikodušne besede: »Tudi mi jim odpustimo, ako bodo z nami delovali.« Taka velikodušnost ljudi z rabeljskim mišljenjem je neumestna, ker je hinavska, in zato jo odklanja vsak poštenjak. Od- kloniti pa jo mora tudi »zategadelj«, ker je pogoj ki ga »Štajerc« zahteva: »Ako bodo z nami delo- vali«, neizpolnjiv za vsakogar, ki ljubi svoj narod, pa tudi ljubi pravico, čast in poštenje.

Cesar odlikoval slovenskega junaka. Iz Št. Lovrenca pod Prožinom pri Celju se nam piše: Naš vrli občan Avgust Žohar, sedaj četovodja pri topničarskem polku št. 22, stoji že od začetka la- ške vojne na bojne polju. Za zasluge je bil od- likovan dne 16. maja s srebrno svetinjo 2. raz- reda. Dne 10., 18. in 19. junija je napadal Lah zopet našo bojno črto pri Asiagu. V najhujšem sovražnem ognju in napadu, ko je primanjkovalo častnikov, je prevzel Žohar poveljstvo dveh topov in dasiravno so sovražne krogle padale pred njim in za njim, je vodil ogenj naših topov hladnokrv- no tako dolgo, da se je moral sovražnik zopet umakniti. Za zasluge je bil zopet odlikovan s sre- brno svetinjo 1. razreda, katero mu je presvtili ce- sar Karel sam pripel lastnorodno dne 26. junija na prsa.

Celjska gimnazija. Na tukajšnji višji gimnaziji je napravilo letos 5 osmošolcev (3 Slovenci in 2 Nemca) in ena hospitantinja zrelostni izpit, ki se je vršil dne 30. junija, in sicer so napravili: Berg- mann Maks (Celje), Kolman Vincenc (Št. Vid na Planini), Leber Ivan (Dramlje), Mak Ivan (Celje), Wundsam Faust (Celje) in Burgstaller Ada (Trst). — Med šolskim letom je napravilo maturo 11 gg. abiturientov-Slovencev, ki so morali odriniti k vo- jakom.

Gospodarske novice.

Koliko sena se sme porabiti za domačo živino. Cesar-ka namestnija je odredila, da se sme za ži- vino porabiti na dan za čas paše: za veliko živino 4 kg, za mlado do 2 let, ovce in koze 1 kg, za konje 5 kg; pri popolni suhi krmi pa za veliko ži- vino in konje 10 kg, za mlado živino, ter ovce in koze 3 kg sena in slame, in sicer mešanice, ki je sestavljena iz treh četrtink sena in ene četrtinke slame. Za steljo je namestnija odredila, da se sme porabiti za veliko živino 3 kg, za mlado do dveh let 2 kg, za ovce, koze in svinje 1 kg, za konje pri kmetu 2 kg, za druge konje 1 kg. Ta naredba je zelo čudna in sveleči, da naši uradniki še do danes ne poznajo položaja in potreb na kmetih. Prvič so predpisane množine sena in slame daleč premajhne, drugič kmet itak sam skrbno varčuje z zalogami, da bo shajal čez zimo, in tretjič nima na kmetih nihče časa, da bi mogel krmo sproti tehtati. Priporočali bi namestniji, naj raje pravo- časno skrbi, da se ne bo od kmeta zopet zahtevali več sena, kakor ga ima, in da se rekvirirano seno ne bo pokvarilo. Ob enem bi naj višji politični uradniki raje poskrbeli, da bi vojaški poveljniki

bolj dajali kmetom, kmetskim sinovom in viničar- jem dopust, da bi mogli travnike pokositi in spravi- ti seno in slamo pod streho. Mnogo kmetskih travnikov je še nepokošenih samo radi pomanj- kanja delavskih moči, a na dopust se mnogi črno- vojniki kljub opetovanim odredbam višjih vojaških oblasti ne pustijo.

Domobranski minister o žetvenih dopustih. Pod- maršal Czapp je v soboto glede dopustov za žetev izjavil, da se vojna uprava zaveda velike važnosti teh dopustov. Enostavna prošnja pri raportu za- dostuje. Poleg daljših dopustov se dajejo tudi kraj- ši. V prvi vrsti imajo pravico do dopustov oni vo- jaki, ki še sploh niso bili na dopustu, oziroma ki so najdalje v vojni; med njimi zopet predvsem družinski očetje, potem sinovi vdov in onemoglih staršev, konečno 45letni in starejši vojaki, če več kot leto dni služijo v območju armade. Ako do- pušča položaj, je dajati tudi vojakom v bojni črti poljedelske dopuste. Pri vseh četah, ki se naha- jajo na fronti, smejo komandanti poslati 10% na dopust, pri etapnih četah še več. Vojne oblasti so organizirale sedaj tudi posebne žetvene marškom- panije. To so čete, ki so sicer pripravljene za od- hod na bojišče, ki pa se jih, dokler niso na fron- ti nujno potrebe, pošilja v kraj, da pomagajo na polju. Minister je konečno poudarjal, da je treba v žetvenem času vsakega vojaka, ki ni neobhodno potreben, poslati na dele domov.

Tatvina na polju se neverjetno množijo. Ljud- je po noči kradejo sedaj posebno požeti ječmen v snopih ali pa režejo klasje. Zlasti okrog Mari- bora se je pripetilo že nešteto takih slučajev, ki so de'oma naznanjeni sodniji; vsega pa ljudje niti ne ovadijo, ker se bojijo potov k oblastvom. Res- no bo treba misliti na to, da se tatvine na polju preprečijo. Oškodovancem svetujemo, naj vsak tak slučaj naznanijo orožništvu in tudi žetve- nemu komisarju, da se bodo te tatvine upoštevale pri bodočem rekviriranju zita!

Cene za rekvirirano žito. Ker se za letošnje žito niso določene najvišje cene, bo žitnoprometni zavod plačeval oddano žito po lanskih cenah. Ker bodo cene za letošnje žito višje kot lansko leto, se bo pozneje razlika med cenami vsakemu po- vrnila.

Cene za zgodnji krompir. C. kr. osrednja komi- sija za presojevanje cen je z veljavnostjo od 16. t. m. dalje določila ceno, po kateri naj se ravnajo avstrijski pridelovalci pri prodaji zdravega, primer- no suhega, neprstenelega zgodnjega krompirja leto- njega pridelka brez poganjkov, in sicer za rožiča- sti krompir na 60 K za ostale vrste pa na 30 K za metrski stot (100 kg). Od omenjenega dne dalje ne velja več 13. junija t. l. določena cena 46 K.

Račun za ajdo. Kmet iz Kamnice pri Mari- boru nam poroča: Lansko leto sem kupil semen- ske ajde za 30 K. Oraču sem dal 30 K, zanjice so me stale 14 K. Torej so me stali 3 merniki ajde, katere sem pridelal, v denarju 74 K. Moje delo se niti ni vračunjeno. Za rekvirirano ajdo (40 kg) sem dobil 11 K, ostalo mi je je približno dva mernika, katero sem dal na mlin, ker mi je drugih živil primanjkovalo. Obljubilo se mi je, da bom za oddanih 40 kg ajde dobil potrebno seme nazaj. A dobil nisem nič, tako da leži sedaj moja njiva v neposredni mariborski okolici neobsejana.

Mlatilnice. Občinski žetveni komisariji so do- bili naročilo, da morajo okrajnemu žetvenemu ko- misarju poročati, koliko mlatilnic in kake vrste ter koliko vitljev je v občini. Ako primanjkuje mlatilnic, naj žetveni komisariji takoj vložijo proš- njo, da okrajni žetveni komisar preskrbi pri vladi potrebno število mlatilnic. Vlada bo baje za take občine preskrbela mlatilnice.

Sladkor za vkuhanje sadja. Glavarstva so do- bila večje množine kristalnega sladkorja za vku- havanje sadja. Mariborsko glavarstvo je dobilo n. pr. 3 vagone takega sladkorja, ki se že razdeljuje. Prošnje se morajo poslati po občini na glavarstvo (prehranjevalni oddelek). V prošnji se mora na- vesti koliko sadja namerava prošnjik vkuhati, ko- liko kilogramov sladkorja bo rabil v to svrhu, ko- liko sadnega drevja ima, oziroma kje bo dobil sadje za vkuhanje. Občina mora potrditi res- ničnost teh podatkov. Za mariborski okraj je pre- hranjevalni oddelek okrajnega glavarstva v Ed- mund-Schmidovi ulici št. 8, II. nadstropje, za me- sto Maribor pa v hiši Rotovski trg št. 6. Čudimo se le, da se je za mesto Maribor odkazalo celo toliko sladkorja kot za ves mariborski politični okraj. Vsak otrok lahko preračuni, da ima cel